BILAG 1

Dansk Affaldsforening
Affald er ressourcer

Miljøministeriet
mim@mim.dk
kopi til joerg@mim.dk og perhl@mim.dk

sagsnummer 2022-6515

J.nr. 11.5.34

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Høring af bekendtgørelse om genbrugsområder

Dansk Affaldsforening takker for at have modtaget bekendtgørelse om kommunernes pligt til at etablere genbrugsområder på kommunale genbrugspladser i høring. Vi vil også takke for inddragelsen, der har været undervejs i processen. Det sætter vi stor pris på, selvom vi gerne havde set, at vores input var mere tydeligt afspejlet i det bekendtgørelsesudkast, der er sendt i høring.

Bekendtgørelsen om genbrugsområder skal implementere Miljøministeriets del af reglerne om genbrug på genbrugspladser i lov 898 om miljøbeskyttelse, mens vi endnu ikke har set et udkast til Energistyrelsens udmøntning af deres del af genbrugsbestemmelserne. Foreningens høringssvar er derfor afgivet med forbehold for, at der kan være yderligere kommentarer og ønsker, når vi kommer til at kunne se sammenspillet mellem reglerne udmøntet af hver deres myndighed.

Mange kommuner og selskaber er i gang med en bred vifte af indsatser for at opnå mest muligt genbrug, herunder i samarbejde med mange forskellige aktører og ofte også med fokus på jobskabelse for udsatte grupper. Der er fortsat stor nervøsitet i branchen i forhold til den kommende regulering, som denne bekendtgørelseshøring er første del af. Vil reglerne medføre at eksisterende samarbejder kan komme i klemme? Risikerer vi, at ende med mindre genbrug i stedet for mere genbrug? Derfor mener vi, at lovgivningen skal have fokus på at give så brede rammer og så stor en fleksibilitet som muligt til kommunernes arbejde med genbrug.

Behov for en særskilt bekendtgørelse?

Dansk Affaldsforening har på de inddragende møder foreslået, at Miljøministeriets del af bestemmelsen om genbrug bedst implementeres direkte i affaldsbekendtgørelsen. Det fremgår ikke af høringsbrevet, hvorfor man har valgt at udarbejde en helt ny bekendtgørelse i stedet for.

Vi mener fortsat, at det giver en række unødvendige udfordringer, som vi kommer ind på i det følgende. Derudover medfører det øget kompleksitet i

lovgivningen, da der skal bruges tid og energi på overhovedet at kunne finde reglerne. Vi ved at alene opdelingen af affaldsreglerne i hhv. affaldsbekendtgørelsen og affaldsaktørbekendtgørelsen jævnligt giver udfordringer for kommunerne i forhold til at finde reglerne. Denne ekstra bekendtgørelse gør det endnu sværere og vi kan ikke se nødvendigheden af denne kompleksitet eller hvilke fordele det skulle give for nogen parter.

Definition af genbrugsområde

Genbrugsområder defineres i §2, 3) som ”Område på kommunal genbrugsplads, hvor genbrugsgenstande kan afleveres og tages”.

Vi har i høringsperioden forsøgt at finde ud af, hvorfor definitionen omfatter vendingen ”og tages”. Det er ikke lykkedes os at få et fyldestgørende svar og vi mener, at definitionen ikke er i overensstemmelse med loven og lovbemærkningerne.

Vi anbefaler, at definitionen kun omhandler aflevering af genbrugsgenstande, da afsætning af genstandene kan ske fra andre områder. Termen ”tages” er heller ikke rammende for fx afsætning til erhvervslivet eller donation til velgørende organisationer, men er egentlig kun dækkende for områder, hvor der sker direkte bytte. I mange genbrugsordninger samles og distribueres genbrugsgenstande på forskellig vis i forhold til de forskellige afsætningskanaler.

Vi har forsøgt at finde ud af, hvordan definitionen af genbrugsområder skal indgå i de kommende bestemmelser om gebyrfinansiering af genbrugsområdet i Energistyrelsens regler, men også her uden klarhed herom indtil videre. Det er selvfølgeligt vigtigt, at vi både kan finansiere modtagelse og afsætning af genbrugseffekter via det nye gebyr til planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser.

Hvilke genbrugspladser skal have genbrugsområder?

Det fremgår af §3, at kommunalbestyrelsen skal etablere minimum et genbrugsområde på hver af de kommunale genbrugspladser inden den 1. januar 2024. Vi bifalder fristen, som giver rimelig tid til etablering af områderne på de pladser, der endnu ikke har etableret sådanne og til at finde afsætningsmuligheder for de indsamlede genstande.

Vi bifalder formuleringen med ”minimum et genbrugsområde” på en genbrugsplads, da dette så fint adresserer, at genbrugsområderne kan være spredt ud over pladsen, så de fx står i nærheden af de containere, hvor der indsamles affald af samme materialetype. Netop frihedsgraderne til at indrette genbrugsområderne afhængigt af genbrugspladsens indretning, det affald der modtages og det

opland der benytter pladsen i forhold til både aflevering og afsætning af genbrugseffekter er meget vigtig. Der er forskellige rammebetingelser for både kommuner og de enkelte pladser, hvilket påvirker hvordan der mest hensigtsmæssigt kan arbejdes med genbrug på pladsen eller i kommunen.

Vi har dog fortsat vanskeligheder med afgrænsningen af, hvilke pladser der skal være omfattet af kravet om etablering af genbrugsområder. Det er fint at haveaffaldspladser er undtaget, men selv på disse kan der indsamles andre fraktioner – fx blot blød plast fra de sække, som borgerne har haft haveaffaldet i. Vi har under inddragelsen foreslået, at bestemmelsen udmøntes på samme måde som erhvervs adgang til genbrugspladser. Dvs. at bestemmelsen kunne lyde, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der kan modtages genbrugsgenstande eller alternativt at der etableres genbrugsområder på mindst en af genbrugspladserne i kommunen. Vi har forstået på Miljøministeriet, at de mener, at denne løsning ikke ligger helt i tråd med loven, hvilket vi dog ikke er enige i.

Udfordringer med den nuværende afgrænsning af genbrugspladser er fx:

- Genbrugspladser er ikke defineret som sådan og nogle kommuner kan have miljøstationer, som i andre kommuner omtales genbrugsplads og omvendt.
- På en del af de pladser, hvor der endnu ikke er etableret et genbrugsområde, er det sket af en eller flere grunde:
    - Genbrugspladsen er meget lille og har kun åbent enkelte dage eller kun enkelte timer eller er helt ubemandet eller drives kun af frivillige.
    - Der er i forvejen kun et meget begrænset antal fraktioner, der kan afleveres på pladsen – fx på en ø-genbrugsplads.
    - Områderne ville blive for dyre at drifte og der ville ikke være sikkerhed for en opnået miljøeffekt.

Hvis vi ikke kan nøjes med en bestemmelse om ”mindst en genbrugsplads i kommunen” foreslår vi, at man kigger på besøgstal, åbningstid, antal fraktioner der sorteres i eller modtagede mængder.

Oplysninger om modtagede mængder kan i princippet findes i Miljøstyrelsens datasystem og en afgrænsning kunne måske være 2.000 tons. Og en afgrænsning i forhold til fraktioner kunne fx være, om der modtages farligt affald på genbrugspladsen. Hvis der er etableret modtagelse af farligt affald er der høj sandsynlighed for, at der er tale om en fuld størrelse genbrugsplads. Endelig kunne man foretage afgrænsningen efterspørgsels-baseret. Dvs. at kommunen i forbindelse med den inddragelse af offentligheden i tilrettelæggelsen af deres arbejde med genbrug kunne spørge om, hvorvidt der skal etableres genbrugsområder på alle genbrugspladserne i kommunen. Vi deltager gerne i en fornyet drøftelse af en mere hensigtsmæssig afgrænsning end den foreslåede.

Adgang til genbrugsområdet

Vi foreslår at dette afsnit og §4 slettes. Det giver kun ekstra udfordringer at have sådan en paragraf stående. Det er selvfølgelig alle brugere af genbrugspladsen, der har adgang til at aflevere genbrugsgenstande. Ved at skrive det eksplicit, begynder man at overveje, hvad det mon betyder? Det er jo fortsat kun de borgere, frivillige organisationer og virksomheder som har betalt genbrugspladsgebyret og herunder genbrugsområde-gebyret, som har adgang til genbrugspladsen jf. reglerne i bekendtgørelse om affaldsregulativer, gebyrer og aktører.

Vi kan heller ikke følge, hvorfor de frivillige organisationer nævnes i paragraffen. De har jo samme adgang som andre virksomheder. Hvis frivillige organisationer skal nævnes særskilt, så bør de også defineres i §2. Derudover er det hensigtsmæssigt, at også kommunen har mulighed for at aflevere genstande i området, fx fra storskraldsordninger eller i forbindelse med at genbrugspladsvejlederen forbereder til genbrug ved at flytte affald fra en affaldscontainer til genbrugsområdet.

Hvis det er hensigten, at bestemmelsen skal bruges til at give borgere, frivillige organisationer og virksomheder gratis adgang til området har vi følgende supplerende kommentarer:

Det at have et genbrugsområde medfører en del udgifter. Både ressourcer til oprydning af ting, som ikke kan afsættes gratis og dermed skal bortskaffes som affald, samt at der stilles areal og faciliteter til rådighed. Da disse udgifter skal gebyrfinansieres, vil det blive kommunens borgere og de virksomheder, som benytter pladsen, som betaler genbrugsområderne. Hvis der bliver åbnet op for, at alle virksomheder og borgere skal have adgang til pladsens byttehjørne, vil der ske en krydssubstituering. Rent driftsmæssigt risikerer vi, at virksomheder sætter alt deres restaffald i byttehjørnet. Samtidigt bliver det uhyre svært at lave adgangskontrol til genbrugspladsen. Det samme gælder, hvis der åbnes for borgere generelt. Åbnes der op for alle borgere, vil det give problemer med superklunsere, måske også af international karakter.

Ansvar

Det er ikke nyt for kommunerne at arbejde med modtagelse og afsætning af genbrugseffekter, men der er ikke skabt klarhed omkring ansvarsforhold. Når kommunen faciliterer bytte eller afsætter genbrugseffekter, har de så et ansvar for at produkterne overholder diverse lovgivninger? Det kan fx være spørgsmål om brandfare, når der byttes elektrisk udstyr, GDPR-regler hvis borgeren sætter it-udstyr til bytte, hvis der byttes fx PCB-holdige vinduer eller gammelt legetøj indholdene uønskede stoffer. Når staten nu sætter krav til kommunerne om at

modtage og afsætte genbrugsgenstande finder vi det hensigtsmæssigt, at staten også forholder sig til disse spørgsmål om ansvar.

Vi vil afslutningsvist gentage vores ønske om at bestemmelserne implementeres så fleksibelt som muligt og vores forslag er, at der tilføjes en definition af genbrugsgenstande i affaldsbekendtgørelsen og indføres en ny paragraf, der pålægger kommunalbestyrelsen, at der inden 1. januar 2024 kan afleveres genbrugsgenstande på mindst en genbrugsplads i kommunen.

Med venlig hilsen

Nana Winkler
Specialkonsulent